

॥ ஓம் ஸ்ரீபரமாத்மநே நமஃ ॥
 ॥ அத த்விதீயோத்யாயம் ॥
 ॥ ஸாங்க்ய யோகம் ॥

ஸஞ்ஜய உவாச

தம் ததா க்ருபயாவிஷ்டம் அஸ்ருபூர்ணாகுலேக்ஷணம் ।
 விஷீதந்தமிதம் வாக்யம் உவாச மதுஸூதநஃ ॥ ௨-௧॥

ஸ்ரீபகவாநுவாச

குதஸ்த்வா கஸம்லமிதம் விஷமே ஸமுபஸ்திதம் ।
 அநார்யஜுஷ்டமஸ்வர்க்யம் அகீர்திகரமர்ஜுந ॥ ௨-௨॥

க்லைப்யம் மா ஸ்ம கமஃ பார்த நைதத்த்வய்யுபபத்யதே ।
 க்ஷாத்ரம் ஹ்ருதயதௌர்பல்யம் த்யக்த்வோத்திஷ்ட பரந்தப
 ॥ ௨-௩॥

அர்ஜுந உவாச

கதம் பீஷ்மமஹம் ஸங்க்யே த்ரோணம் ச மதுஸூதந ।
 இஷுபிஃ ப்ரதியோதஸ்யாமி பூஜார்ஹாவரிஸூதந ॥ ௨-௪॥

குருநஹத்வா ஹி மஹாநுபாவாந்

ஸ்ரேயோ போக்தும் பைக்ஷமபீஹ லோகே ।
 ஹத்வார்தகாமாம்ஸ்து குருநிஹைவ
 புஞ்ஜீய போகாந் ருதிரப்ரதித்தாந் ॥ ௨-௫॥

ந சைதத்விதம்ஃ கதரந்நோ கரீயம்

யத்வா ஜயேம யதி வா நோ ஜயேயம் ।
 யானேவ ஹத்வா ந ஜிஜீவிஷாமஃ
 தேவஸ்திதாஃ ப்ரமுகே தார்தராஷ்ட்ராஃ ॥ ௨-௬॥

கார்பண்யதோஷோபஹதஸ்வபாவம்

ப்ருச்சாமி த்வா தர்மஸம்மூடசேதாம் ।
யச்ச்ரேயம் ஸ்யாந்நிஸ்சிதம் ப்ருணி தந் மே
ஸிஷ்யஸ்தேஹம் ஸாதி மாம் த்வாம் ப்ரபந்நம் ॥ ௨-௭॥

ந ன்றி ப்ரபஸ்யாமி மமாபநுத்யாத்

யச்சோகமுச்சோஷணமிந்த்ரியாணாம் ।
அவாப்ய பூமாவஸபத்நம்ருத்தம்
ராஜ்யம் ஸுராணாமபி சாதிபத்யம் ॥ ௨-௮॥

ஸஞ்ஜய உவாச

ஏவமுக்த்வா ஹ்ருஷீகேஸம் குடாகேஸம் பரந்தபம் ।
ந யோத்ஸ்ய இதி கோவிந்தம் உக்த்வா தூஷணீம் பபூவ
ஹ ॥ ௨-௯॥

தமுவாச ஹ்ருஷீகேஸம் ப்ரஹஸந்நிவ பாரத ।

ஸேநயோருபயோர்மத்யே விஷிதந்தமிதம் வசம் ॥ ௨-௧௦॥

ஸ்ரீபகவாநுவாச

அஸோச்யாநந்வஸோசஸ்த்வம் ப்ரஜ்ஞாவாதாம்ஸ்ச
பாஷஸே ।
கதாஸூநகதாஸூம்ஸ்ச நாநுஸோசந்தி பண்டிதாம் ॥ ௨-௧௧॥

நத்வேவாஹம் ஜாது நாஸம் ந த்வம் நேமே ஜநாதிபாம் ।

ந சைவ ந பவிஷ்யாம் ஸர்வே வயமதம் பரம் ॥ ௨-௧௨॥

தேஹிநோஸ்மிந் யதா தேஹே கௌமாரம் யௌவநம் ஜரா

ததா தேஹாந்தரப்ராப்திம் தீரஸ்தத்ர ந முஹ்யதி ॥ ௨-௧௩॥

மாத்ராஸ்பர்ஸாஸ்து கௌந்தேய

ஸீதோஷ்ணஸுகதுஃகதாஃ ।

ஆகமாபாயிநோநித்யாஃ தாம்ஸ்திதிக்ஷஸ்வ பாரத ॥ ௨-௧௪॥

யம் ஹி ந வ்யதயந்த்யேதே புருஷம் புருஷர்ஷப ।

ஸமதுஃகஸுகம் தீரம் ஸோம்ருதத்வாய கல்பதே ॥ ௨-௧௫॥

நாஸதோ வித்யதே பாவஃ நாபாவோ வித்யதே ஸதஃ ।

உபயோரபி த்ருஷ்டோந்தஃ த்வநயோஸ்தத்த்வதர்ஸிபிஃ ॥

௨-௧௬॥

அவிநாஸி து தத்வித்தி யேந ஸர்வமிதம் ததம் ।

விநாஸமவ்யயஸ்யாஸ்ய ந கஸ்சித்கர்துமர்ஹதி ॥ ௨-௧௭॥

அந்தவந்த இமே தேஹாஃ நித்யஸ்யோக்தாஃ ஸரீரிணஃ ।

அநாஸிநோப்ரமேயஸ்ய தஸ்மாத்யுத்யஸ்வ பாரத ॥ ௨-௧௮॥

ய ஏநம் வேத்தி ஹந்தாரம் யஸ்சைநம் மந்யதே ஹதம்

உபௌ தெள ந விஜாந்தஃ நாயம் ஹந்தி ந ஹந்யதே ॥

௨-௧௯॥

ந ஜாயதே ம்ரியதே வா கதாசித்

நாயம் பூத்வா பவிதா வா ந பூயஃ ।

அஜோ நித்யஃ ஸாஸ்வதோயம் புராணஃ

ந ஹந்யதே ஹந்யமாநே ஸரீரே ॥ ௨-௨௦॥

வேதாவிநாஸிநம் நித்யம் ய ஏநமஜமவ்யயம் ।

கதம் ஸ புருஷஃ பார்த கம் காதயதி ஹந்தி கம் ॥ ௨-௨௧॥

வாஸாம்ஸி ஜீர்ணாநி யதா விஹாய
 நவாநி க்ருஹ்ணாதி நரோபராணி ।
 ததா ஸரீராணி விஹாய ஜீர்ணாநி
 அந்யாநி ஸம்யாதி நவாநி தேஹீ ॥ ௨-௨௨॥

நைநம் சிந்தந்தி ஸஸ்த்ராணி நைநம் தஹதி பாவகம் ।
 ந சைநம் க்லேதயந்த்யாபம் ந ஸோஷயதி மாருதம் ॥ ௨-௨௩॥

அச்சேத்யோயமதாஹ்யோயம் அக்லேத்யோஸோஷ்ய ஏவ
 ச ।
 நித்யம் ஸர்வகதம் ஸ்தாணும் அசலோயம் ஸநாதநம் ॥
 ௨-௨௪॥

அவ்யக்தோயமசிந்த்யோயம் அவிகார்யோயமுச்ச்யதே ।
 தஸ்மாதேவம் விதித்வைநம் நாநுஸோசிதுமர்ஹஸி ॥
 ௨-௨௫॥

அத சைநம் நித்யஜாதம் நித்யம் வா மந்யஸே ம்ருதம் ।
 ததாபி த்வம் மஹாபாஹோ நைவம் ஸோசிதுமர்ஹஸி ॥
 ௨-௨௬॥

ஜாதஸ்ய ஹி த்ருவோ ம்ருத்யும் த்ருவம் ஜந்ம ம்ருதஸ்ய ச
 தஸ்மாதபரிஹார்யேர்தே ந த்வம் ஸோசிதுமர்ஹஸி ॥
 ௨-௨௭॥

அவ்யக்தாதீநி பூதாநி வ்யக்தமத்யாநி பாரத ।
 அவ்யக்தநிதநாந்யேவ தத்ர கா பரிதேவநா ॥ ௨-௨௮॥

ஆஸ்சர்யவத்பஸ்யதி கஸ்சிதேநம்

ஆஸ்சர்யவத்வததி ததைவ சாந்யம் ।

ஆஸ்சர்யவச்சைநமந்யம் ஸ்ருணோதி

ஸ்ருத்வாப்யேநம் வேத ந சைவ கஸ்சித் || ௨-௨௯||

தேஹீ நித்யமவத்யோயம் தேஹே ஸர்வஸ்ய பாரத ।

தஸ்மாத்ஸர்வாணி பூதாநி ந த்வம் ஸோசிதுமர்ஹஸி ||

௨-௩௦||

ஸ்வதர்மமபி சாவேக்ஷ்ய ந விகம்பிதுமர்ஹஸி ।

தர்மயாத்தி யுத்தாச்ச்ரேயோந்யத் க்ஷத்ரியஸ்ய ந வித்யதே ||

௨-௩௧||

யத்ருச்சயா சோபபந்நம் ஸ்வர்கத்வாரமபாவ்ருதம் ।

ஸுகிநம் க்ஷத்ரியாம் பார்த லபந்தே யுத்தமீத்ருஸம் || ௨-௩௨||

அத சேத்த்வமிமம் தர்மயம் ஸங்க்ராமம் ந கரிஷ்யஸி ।

ததம் ஸ்வதர்மம் கீர்திம் ச ஹித்வா பாபமவாப்ஸ்யஸி ||

௨-௩௩||

அகீர்திம் சாபி பூதாநி கதயிஷ்யந்தி தேவ்யயாம் ।

ஸம்பாவிதஸ்ய சாகீர்திம் மரணாததிரிச்யதே || ௨-௩௪||

பயாத்ரணாதுபரதம் மம்ஸ்யந்தே த்வாம் மஹாரதாம் ।

யேஷாம் ச த்வம் பஹுமதம் பூத்வா யாஸ்யஸி லாகவம் ||

௨-௩௫||

அவாச்யவாதாம்ஸ்ச பஹுந் வதிஷ்யந்தி தவாஹிதாம் ।

நிந்தந்தஸ்தவ ஸாமர்த்யம் ததோ துஸ்கதரம் நு கிம் ||

௨-௩௬||

ஹதோ வா ப்ராபஸ்யஸி ஸ்வர்கம் ஜித்வா வா போக்ஷ்யஸே
மஹீம் ।

தஸ்மாதுத்திஷ்ட கௌந்தேய யுத்தாய க்ருதநிஸ்சயம் ॥

உ-௩௭॥

ஸுகதுஃகே ஸமே க்ருத்வா லாபாலாபௌ ஜயாஜயௌ ।

ததோ யுத்தாய யுஜ்யஸ்வ நைவம் பாபமவாபஸ்யஸி ॥ உ-௩௮॥

ஏஷா தேபிஹிதா ஸாங்க்யே புத்திர்யோகே த்விமாம்

ஸ்ருணு ।

புத்த்யா யுக்தோ யயா பார்த கர்மபந்தம் ப்ரஹாஸ்யஸி ॥

உ-௩௯॥

நேஹாபிக்ரமநாஸோஸ்தி ப்ரத்யவாயோ ந வித்யதே ।

ஸ்வல்பமப்யஸ்ய தர்மஸ்ய த்ராயதே மஹதோ பயாத் ॥ உ-௪௦॥

வ்யவஸாயாத்மிகா புத்திஃ ஏகேஹ குருநந்தந ।

பஹுஸாகா ஹ்யநந்தாஸ்ச புத்தயோவ்யவஸாயிநாம் ॥ உ-௪௧॥

யாமிமாம் புஷ்பிதாம் வாசம் ப்ரவதந்த்யவிபஸ்சிதம் ।

வேதவாதரதாம் பார்த நாந்யதஸ்தீதி வாதிநம் ॥ உ-௪௨॥

காமாத்மாநம் ஸ்வர்கபராம் ஜந்மகர்மபலப்ரதாம் ।

க்ரியாவிஸேஷபஹுலாம் போகைஸ்வர்யகதிம் ப்ரதி ॥

உ-௪௩॥

போகைஸ்வர்யப்ரஸக்தாநாம் தயாபஹ்ருதசேதஸாம் ।

வ்யவஸாயாத்மிகா புத்திஃ ஸமாதௌ ந விதீயதே ॥ உ-௪௪॥

த்ரைகுண்யவிஷயா வேதாம் நிஸ்த்ரைகுண்யோ பவார்ஜுந ।
நிர்த்வந்த்வோ நித்யஸத்த்வஸ்தம் நிர்யோகக்ஷேம
ஆத்மவாந் ॥ ௨-௪௫॥

யாவாநர்த உதபாநே ஸர்வதம் ஸம்ப்லுதோதகே ।
தாவாந்ஸர்வேஷு வேதேஷு ப்ராஹ்மணஸ்ய விஜாநதம் ॥
௨-௪௬॥

கர்மண்யேவாதிகாரஸ்தே மா பலேஷு கதாசந ।
மா கர்மபலஹேதுர்பூம் மா தே ஸங்கோஸ்த்வகர்மணி ॥
௨-௪௭॥

யோகஸ்தம் குரு கர்மாணி ஸங்கம் த்யக்த்வா தநஞ்ஜய ।
ஸித்த்யஸித்த்யோம் ஸமோ பூத்வா ஸமத்வம் யோக
உச்யதே ॥ ௨-௪௮॥

தூரேண ஹ்யவரம் கர்ம புத்தியோகாத்தநஞ்ஜய ।
புத்தௌ ஸரணமந்விச்ச க்ருபணாம் பலஹேதவம் ॥ ௨-௪௯॥

புத்தியுக்தோ ஜஹாதீஹ உபே ஸுக்ருததுஷ்க்ருதே ।
தஸ்மாத்யோகாய யுஜ்யஸ்வ யோகம் கர்மஸு கௌஸலம் ॥
௨-௫௦॥

கர்மஜம் புத்தியுக்தா ஹி பலம் த்யக்த்வா மநீஷிணம் ।
ஜந்மபந்தவிநிர்முக்தாம் பதம் கச்சந்த்யநாமயம் ॥ ௨-௫௧॥

யதா தே மோஹகலிலம் புத்திர்வ்யதிதரிஷ்யதி ।
ததா கந்தாஸி நிர்வேதம் ஸ்ரோதவ்யஸ்ய ஸ்ருதஸ்ய ச ॥
௨-௫௨॥

ஸ்ருதிவிப்ரதிபந்நா தே யதா ஸ்தாஸ்யதி நிஸ்சலா |
ஸமாதாவசலா புத்திஃ ததா யோகமவாப்ஸ்யஸி || ௨-௫௩||

அர்ஜுந உவாச
ஸ்திதப்ரஜ்ஞஸ்ய கா பாஷா ஸமாதிஸ்தஸ்ய கேஸவ |
ஸ்திததீஃ கிம் ப்ரபாஷேத கிமாஸீத வ்ரஜேத கிம் || ௨-௫௪||

ஸ்ரீபகவாநுவாச
ப்ரஜஹாதி யதா காமாந் ஸர்வாந்பார்த மநோகதாந் |
ஆத்மந்யேவாத்மநா துஷ்டஃ ஸ்திதப்ரஜ்ஞஸ்ததோச்யதே ||
௨-௫௫||

துஃகேஷ்வநுத்விக்நமநாஃ ஸுகேஷு விகதஸ்ப்ருஹஃ |
வீதராகபயக்ரோதஃ ஸ்திததீர்முநிருச்யதே || ௨-௫௬||

யஃ ஸர்வத்ராநபிஸ்நேஹஃ தத்தத்ப்ராப்ய ஸாபாஸாபம் |
நாபிநந்ததி ந த்வேஷ்டி தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டிதா ||
௨-௫௭||

யதா ஸம்ஹரதே சாயம் கூர்மோங்காநீவ ஸர்வஸஃ |
இந்த்ரியாணீந்த்ரியார்தேப்யஃ தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டிதா ||
௨-௫௮||

விஷயா விநிவர்தந்தே நிராஹாரஸ்ய தேஹிநஃ |
ரஸவர்ஜம் ரஸோப்யஸ்ய பரம் த்ருஷ்ட்வா நிவர்ததே ||
௨-௫௯||

யததோ ஹ்யபி கௌந்தேய புருஷஸ்ய விபஸ்சிதஃ |
இந்த்ரியாணி ப்ரமாதீநி ஹரந்தி ப்ரஸபம் மநஃ || ௨-௬௦||

தாநி ஸர்வாணி ஸம்யம்ய யுக்த ஆஸீத மத்பரம் ।
வஸே ஹி யஸ்யேந்த்ரியாணி தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டிதா ॥
உ-கூக॥

த்யாயதோ விஷயாந்பும்ஸம் ஸங்கஸ்தேஷுபஜாயதே ।
ஸங்காத்ஸஞ்ஜாயதே காமம் காமாத்க்ரோதோபிஜாயதே ॥
உ-கூஉ॥

க்ரோதாத்பவதி ஸம்மோஹம்
ஸம்மோஹாத்ஸம்ருதிவிப்ரம் ।
ஸம்ருதிப்ரம்ஸாத் புத்திநாஸம் புத்திநாஸாத்ப்ரணஸ்யதி ॥
உ-கூங்॥

ராகத்வேஷவியுக்தைஸ்து விஷயாநிந்த்ரியைஸ்சரந் ।
ஆத்மவஸ்யைர்விதேயாத்மா ப்ரஸாதமதிகச்சதி ॥ உ-கூச॥

ப்ரஸாதே ஸர்வதுஃகாநாம் ஹாநிரஸ்யோபஜாயதே ।
ப்ரஸந்நசேதஸோ ஹ்யாஸு புத்திஃ பர்யவதிஷ்டதி ॥ உ-கூரு॥

நாஸ்தி புத்திரயுக்தஸ்ய ந சாயுக்தஸ்ய பாவநா ।
ந சாபாவயதஃ ஸாந்திஃ அஸாந்தஸ்ய குதஃ ஸுகம் ॥
உ-கூசூ॥

இந்த்ரியாணாம் ஹி சரதாம் யந்மநோநுவிதீயதே ।
ததஸ்ய ஹரதி ப்ரஜ்ஞாம் வாயுர்நாவமிவாம்பஸி ॥ உ-கூஎ॥

தஸ்மாத்யஸ்ய மஹாபாஹோ நிக்ருஹீதாநி ஸர்வஸம் ।
இந்த்ரியாணீந்த்ரியார்தேப்யம் தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டிதா ॥
உ-கூஅ॥

யா நிஸா ஸர்வபூதாநாம் தஸ்யாம் ஜாகர்தி ஸம்யமீ |
யஸ்யாம் ஜாக்ரதி பூதாநி ஸா நிஸா பஸ்யதோ முநேம் ||

உ-௬௯||

ஆபூர்யமானமசலப்ரதிஷ்டம்

ஸமுத்ரமாபம் ப்ரவிஸந்தி யத்வத் |

தத்வத்காமா யம் ப்ரவிஸந்தி ஸர்வே

ஸ ஸாந்திமாப்நோதி ந காமகாமீ || உ-௭௦||

விஹாய காமாந்யம் ஸர்வாந் புமாம்ஸ்சரதி நிஃஸ்ப்ருஹம் |

நிர்மமோ நிரஹங்காரம் ஸ ஸாந்திமதிகச்சதி || உ-௭௧||

ஏஷா ப்ராஹ்மீ ஸ்திதிஃ பார்த நைநாம் ப்ராப்ய விமுஹ்யதி|

ஸ்தித்வாஸ்யாமந்தகாலேபி ப்ரஹ்மநிர்வாணம்ருச்சதி ||

உ-௭௨||

ஓம் தத்ஸதிதி ஸ்ரீமத் பகவத்கீதாஸு உபநிஷத்ஸு

ப்ரஹ்மவித்யாயாம் யோகஸாஸ்த்ரே

ஸ்ரீக்ருஷ்ணார்ஜுநஸம்வாதே ஸாங்க்யயோகோ நாம

த்விதீயோத்யாயம் || உ||

With Blessings from:

Sri. Sri. Sugunendra Theertha Swamiji, Puthige Mutt, Udupi, India

Sri Krishna Vrundavana, NJ, USA

<http://krishnavrunda.org/>